FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
CRAIOVA MUZICALĂ

FILARMONICA OLTENIA CRAIOVA

13.11 - 17.12 2026

20 NOIEMBRIE

Concert simfonic

ORA 19:00

CRISTIAN MANDEAL dirijor
REMUS AZOIȚEI vioară

ORCHESTRA SIMFONICĂ A FILARMONICII „OLTENIA”

GEORGE ENESCU: Preludiu la unison din Suita I pentru orchestră, op. 9
CIPRIAN PORUMBESCU: Balada pentru vioară și orchestră, op. 29
PABLO DE SARASATE: Fantezia „Carmen” pentru vioară și orchestră, op. 25
MODEST MUSORSGKI / MAURICE RAVEL: Tablouri dintr-o expoziție

SCAN ME

Filarmonica "Oltenia" Craiova 2026

Calea Unirii, nr. 16
Craiova, Dolj, România
Tel: 0251 414.698
secretariat@filarmonica-oltenia.ro

Filarmonica "Oltenia" este o instituție publică de concerte subvenționată de Primăria Craiova și Consiliul Local Municipal

Prețuri bilete: 50 lei;
15 lei (elevi, studenți, pensionari)
Biletele se găsesc la agenția Filarmonicii Oltenia și pe entertix.ro
Relații la telefon: 0251.414.698

Parteneri media

SPONSORI

www.filarmonicaoltenia.ro @filarmonicaoltenia craiova1947 filarmonicaolteniacraiova olteniaphilharmonic

GRAFICĂ: DANIEL ENE

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL CRAIOVA MUZICALĂ

20 NOIEMBRIE

Concert simfonic

ORA 19:00

George Enescu: Preludiu la unison din Suita I pentru orchestră, op. 9 (aprox. 9')
Ciprian Porumbescu: Balada pentru vioară și orchestră, op. 29 (aprox. 7')
Pablo de Sarasate: Fantezia „Carmen" pentru vioară și orchestră, op. 25 (aprox. 15')

Pauză

Modest Musorsgki/Maurice Ravel: Tablouri dintr-o expoziție (aprox. 31')

- *Promenade*
- *I. Gnomus (Piticul)*
- *Promenade*
- *II. Il vecchio castello (Vechiul castel)*
- *Promenade*
- *III. Tuileries. Dispute d'enfants après jeux (Tuileries. Ceartă între copii după joc)*
- *IV. Bydlo (Carul polonez)*
- *Promenade*
- *V. Ballet des petits poussins dans leurs coques (Baletul puișorilor de puf în găoacea lor)*
- *VI. Samuel Goldenberg und Schmuyle: Deux juifs, l'un riche et l'autre pauvre (Samuel Goldenberg și Schmuyle: Doi evrei, unul bogat și celălalt sărac)*
- *Promenade*
- *VII. Limoges, le marché (La grande nouvelle) (Limoges, piața. Marea veste)*
- *VIII. Catacombae (Sepulchrum Romanum). Cum mortuis in lingua mortua (Cu morții, într-o limbă moartă)*
- *IX. La Cabane sur des pattes de poule. Baba Yaga (Căsuța pe picioare de găină. Baba Iaga)*
- *X. La grande porte de Kiev (Marea poartă a Kievului)*

CRISTIAN MANDEAL
DIRIJOR

REMUS AZOIȚEI
vioară

ORCHESTRA SIMFONICĂ
A FILARMONICII "OLTENIA"

CRISTIAN MANDEAL

Cristian Mandeal, dirijor permanent al Orchestrei Române de Tineret, a studiat pianul, compoziţia şi dirijatul la Braşov şi Bucureşti, urmând apoi cursurile de măiestrie ale lui Herbert von Karajan la Berlin şi ale lui Sergiu Celibidache la München. A colaborat cu orchestre de prestigiu din toată lumea, cu solişti de renume, cu orchestre de tineret (a condus cursuri de vară şi a predat cursuri de măiestrie).

Cristian Mandeal a dirijat în 32 de ţări şi în 25 de capitale ale lumii. Cariera sa a început cu orchestrele din Târgu Mureş, Cluj-Napoca şi Bucureşti.

Din 1991 până în 2009, a fost director general al Filarmonicii „George Enescu", iar în perioada 1998-2008 a fost director artistic al Orchestrei Simfonice Euskadi din Spania.

Până în 2002, a fost director artistic al Orchestrei Simfonice Haifa din Israel, iar până în 2003, a fost dirijor rezident al Orchestrei Haydn di Bolzano e Trento din Italia.

Începând din 2005, a devenit dirijor principal invitat al Orchestrei Hallé din Manchester.

A fost director artistic al Festivalului şi Concursului Internaţional „George Enescu", ediţiile 2001 şi 2003. A dirijat balet, precum şi opera Stiffelio de Verdi la Opera de Stat din Viena. A realizat numeroase înregistrări pe discuri LP şi compact cu muzică de operă, simfonică şi de film. A înregistrat, de asemenea, simfonii şi lucrări vocal-simfonice de Brahms pe nouă CD-uri, lucrări complete (simfonii, suite, piese concertante şi lucrări de cameră) de George Enescu, în fruntea Filarmonicii bucureştene, pentru Arte Nova. Pentru Claves a înregistrat lucrări de Arambarri, Sorozabal, Aita Donostia, ca şi muzică bască, pe patru discuri compact, în compania Orchestrei Simfonice Euskadi.

Cristian Mandeal este un promotor al muzicii lui Enescu, un capitol aparte reprezentându-l capodopera Oedipe, dirijată la Opera Naţională din Bucureşti, la Deutsche Oper din Berlin şi în versiune de operă-concert la Festivalul Internaţional de la Edinburgh, ediţia 2002.

În ianuarie 2005, la Cagliari, a dirijat premiera italiană şi primele şapte spectacole cu aceeaşi capodoperă enesciană.

REMUS AZOIȚEI

Numit de către revista britanică The Strad ca "un virtuoz incurabil cu suflet şi tehnică fabuloase", violonistul Remus Azoiţei a debutat la 8 ani cu orchestra simfonică din oraşul său natal, Galaţi. După ce în 1995 a absolvit Conservatorul din Bucureşti la clasa lui Daniel Podlovski, Remus Azoiţei obţine o bursă de studii la renumita Juilliard School din New York, unde are şansa să studieze cu Dorothy Delay şi Itzhak Perlman, la finalul pregătirii sale obţinând titlul de Master of Music. De-a lungul timpului el a beneficiat şi de îndrumarea violonistului Bujor Prelipcean.

Remus Azoiţei a concertat în săli prestigioase cum ar fi Carnegie Hall în New York, Concertgebouw Amsterdam, Salle Cortot Paris, Konzerthaus Berlin, St. Martin-in-the-Fields şi Wigmore Hall în Londra, Teatro La Fenice Veneţia, Auditorio Nacional Madrid sau

Konzerthaus Viena, apărând, de asemenea, în festivalurile muzicale de la Tokyo, Cambridge, Londra, Berlin, Heidelberg şi Santander, între altele. A colaborat cu artişti renumiţi printre care se numără Lawrence Foster, David Geringas, Gérard Caussé, Michael Sanderling sau Adrian Brendel, fiind de asemenea solist al unor ansambluri de prestigiu precum Viena Kammer Orchester, Berlin Kammer Orchester, Orchestre Nationale de Belgique, Philharmonic Chamber Orchestra of London sau Orchestre Philharmonique de Radio France. În 2005, el a interpretat Dublul concert de Bach alături de violonistul Nigel Kennedy în cadrul Festivalului Internaţional George Enescu, concert preluat de către 19 posturi de radio şi televiziune din Europa, incluzând BBC, Arte şi Mezzo. Cu ocazia debutului său la celebra Wigmore Hall din Londra, ziarul Sunday Express scria că "a cântat un concert de neuitat în faţa unei săli Wigmore arhipline şi a ridicat publicul în picioare. Iată un muzician excepţional."

Remus Azoiţei a înregistrat în premieră mondială integrala lucrărilor pentru vioară şi pian de George Enescu alături de pianistul Eduard Stan, pentru casa de discuri Hanssler din Germania. Comentând pe marginea acestei realizări, revista britanică The Strad spune că "Azoiţei are toate atuurile: sensibilitate marcantă, dulceaţă a sunetului (dar nu dulceag) şi o paletă coloristică şi dinamică imensă", pe când publicaţia Gramophone descrie "Stilul rafinat şi vibrant al lui Remus Azoiţei... un interpret distinct care combină temperament, măiestrie şi eleganţă a execuţiei într-un mod foarte special". În 2009, el a susţinut un turneu de 15 concerte în capitale ale Europei, Washington DC şi New York alături de pianistul Eduard Stan. După debutul său în capitala americană, ziarul Washington Post notează: "Azoiţei cântă cu sensibilitate melodică fluentă şi tehnică strălucitoare." În 2014, Remus a realizat un alt CD pentru Chandos, alături de grupul Schubert Ensemble, disc elogiat îndelung în presa internaţională.

În 2001, Remus Azoiţei a fost numit profesor de vioară al Academiei Regale de Muzică din Londra, la acel moment fiind, de asemenea, cel mai tânăr profesor de vioară din întreaga istorie de 200 ani a Academiei. În 2007, el a pus bazele Societăţii Enescu din Londra, fiind unul din membrii fondatori, precum şi directorul său artistic, poziţie pe care o ocupă în continuare. În 2005, el a fost decorat de către Preşedintele României cu titlul de Ofiţer al Ordinului Meritul Cultural, iar în mai 2013, Regele României Mihai l-a numit ofiţer al ordinului „Coroana României". În 2016, el a fost ales câştigătorul Concursului Naţional "Oamenii Timpului", care celebrează anual personalităţi ale vieţii româneşti din ţară, cât şi din diaspora; el este, de asemenea, câştigătorul Marelui Premiu "Constantin Brâncoveanu" pe domeniul Arte în 2017.

Remus Azoiţei cântă pe o vioară Niccolo Gagliano, creată în 1750.

În 2019, el a susţinut concerte la Carnegie Hall, în New York, şi Kennedy Center, la Washington DC, între multe alte apariţii europene. A fost solistul Orchestrei de Cameră din Viena în cadrul Festivalului Enescu, ediţia 2021.

GEORGE ENESCU (1881 - 1955)

George Enescu a scris Suita I în Do major pentru orchestră în anul 1902, dedicându-i-o ilustrului compozitor francez Camille Saint-Saëns. De la prima audiţie (Bucureşti, 8 martie 1903), lucrarea a trezit un deosebit interes în lumea muzicală internaţională, înregistrând constante succese de public.

Concepută cu o măiestrie remarcabilă în ceea ce priveşte conducerea şi împletirea vocilor, Suita I s-a impus ca un model neîntrecut de inspiraţie melodică, ce contopeşte în substanţa ei intonaţii şi inflexiuni specifice folclorului românesc.

Dintre cele patru părţi componente ale Suitei, celebrul Preludiu la unison se distinge ca o apariţie singulară în contextul literaturii muzicale mondiale. Scris pentru instrumentele de coarde (fără contrabas), Preludiul se desfăşoară într-o mişcare liniştită (Modérément), punând în valoare contururile melodice unduitoare; trei motive distincte îşi manifestă personalitatea, ele constituind de altfel şi esenţa melodică a Suitei, în spiritul unui bine temperat principiu ciclic.

CIPRIAN PORUMBESCU (1853 - 1883)

Ciprian Porumbescu s-a născut în anul 1853, la Stupca (judeţul Suceava), la vârsta de patru ani manifestând deja semnele unei precocităţi evidente în domeniul artistic; deosebit de sensibil, era captivat de sonorităţile suave şi delicate ale viorii, instrument ce avea să-l facă faimos. În clipa în care l-a ascultat pe lăutarul de atunci al satului, micul Ciprian şi-a implorat părinţii să-i cumpere o vioară, fiind iniţiat în studiul instrumentului pe care îl îndrăgea nespus de Carol Miculi, profesor la Conservatorul din Lvov şi discipol al lui Fr. Chopin. De asemenea, Ciprian Porumbescu a fost studentul lui Anton Bruckner la Conservatorul din Viena, între anii 1879 - 1881. Reprezentant strălucit al tipologiei patriotului de esenţă romantică şi afirmându-se ca un talent complex, plurivalent, în adolescenţă Porumbescu a scris poeme şi a aprofundat studiul limbii şi literaturii române, vădind un marcat interes pentru cercetările de folclor.

Balada pentru vioară şi orchestră a fost definitivată la 21 octombrie 1880, după numai şapte zile de lucru intens. Ciprian Porumbescu se retrăsese în liniştea patriarhală a casei părinteşti, bucurându-se de frumuseţea pastorală a peisajelor idilice şi dedicându-şi timpul meditaţiei în tihnă. Fire poetică, nostalgică, de o rară sensibilitate afectivă, Ciprian Porumbescu a compus muzica Baladei dezvăluind o tulburătoare sinceritate şi puritate a trăirilor, exprimându-şi sentimentele în cel mai autentic mod cu putinţă, trăsături evidente pentru orice român, ca şi pentru oricine altcineva de peste hotare care ascultă lucrarea. Izvorând dintr-un sentiment de tristeţe imemorială, Balada reprezintă o metamorfoză a tot ceea ce este românesc (doina, cântecul şi jocul bătrânesc), impunându-se printre creaţiile de referinţă ale culturii române.

Lucrarea debutează în stilul obişnuit al doinei de jale, cu un recitativ alcătuit din câteva fragmente melodice. Acest început constituie fundamentul pe care se va înălţa întregul edificiu sonor al Baladei pe tot parcursul transformărilor şi dezvoltărilor ulterioare ale melodiei incipiente. Din punctul de vedere al structurii, lucrarea poate fi divizată în trei părţi, pe baza principiului lent - repede - lent. Prima parte (lentă) conţine trei motive tematice în spiritul doinei populare, asemănătoare între ele şi fiind expuse în melancolica tonalitate Mi minor. Partea a doua începe cu un pasaj mai animat, mai vesel, dar în care pulsează totuşi chemări tânguitoare de dor (tonalitatea Mi major). Apoi, peste acest pasaj se juxtapune o melodie descendentă de doină, în tonalitate minoră. Secţiunea rapidă revine - de această dată în tonalitate minoră - înainte ca melodia descendentă de doină să se facă auzită din nou. Va fi reluat apoi fragmentul de la începutul lucrării (în cea de-a treia secţiune), mai înainte ca vioara solistă, acompaniată de violoncele şi corn, să evoce pentru ultima oară sfâşietoarea melodie de doină.

La 6 iunie 1883, la Stupca, Ciprian Porumbescu a murit la frageda vârstă de 29 ani doborât de boală, însă purtând în inima sa tot ceea ce a fost mai de preţ pentru el: muzica şi ţara sa. În timpul scurtei sale vieţi, a compus peste 250 de lucrări: "Crai Nou", "Tricolorul", "Pe-al nostru steag", "Rapsodia română", "Cântec de primăvară" şi Balada pentru vioară, se cuvin menţionate, printre multe altele. Pentru totdeana, Ciprian Porumbescu va fi omagiat de poporul român şi poate că într-o zi va fi mai bine cunoscut şi apreciat în alte ţări ca un compozitor de importanţă majoră.

PABLO DE SARASATE (1844 - 1908)

Născut la Pamplona, violonistul spaniol Pablo de Sarasate a studiat la Conservatorul din Paris cu Alard şi Reber. A fost considerat unul dintre interpreţii de marcă ai epocii sale, creându-şi o mare faimă prin concertele susţinute în Europa şi în cele două Americi. Facilitatea extraordinară a execuţiei, puritatea tonului şi arta sa interpretativă, de o bravură rar întâlnită, au fermecat vreme de peste o jumătate de secol pe toţi iubitorii de muzică.

Unele lucrări, devenite apoi celebre, au fost scrise special pentru el: primul concert de vioară şi Simfonia spaniolă de Lalo, al doilea concert de vioară de Bruch.

Sarasate a rămas cunoscut marelui public datorită numeroaselor lucrări compuse: romanţe, fantezii, transcripţii de cântece şi dansuri populare, executate adesea pe cele două superbe viori Stradivarius aflate în proprietatea sa.

Fantezia „Carmen", op. 25 reprezintă transpunerea pentru vioară şi orchestră a unor

teme celebre din opera omonimă de Bizet. Structurată în cinci părţi, lucrarea prezintă adaptări, cu pasaje solistice briliante, ale dansurilor spaniole: aragoneză, habaneră, seguidilla şi gitan.

MODEST PETROVICI MUSORGSKI (1839 - 1881)

Născut la Karevo, Musorgski a urmat şcoala militară devenind ofiţer. Muzica l-a fascinat însă de mic copil, studiind mai întâi cu mama sa, apoi ca autodidact; de altfel, prima sa compoziţie (Polca ofiţerului de gardă) îi confirmă talentul. Întâlnirile succesive cu Dargomâjski, Balakirev şi Stasov îl determină să renunţe la cariera militară (1859) şi să se dedice muzicii, devenind cel mai de seamă compozitor al Grupului celor cinci. Creaţia sa, de o necontestată originalitate, cuprinde opere (Căsătoria, Boris Godunov, Hovanscina, Târgul din Sorocinsk), Poemul simfonic "O noapte pe muntele pleşuv", diferite piese pentru pian (printre care figurează celebra Suită "Tablouri dintr-o expoziţie"), lieduri (ciclurile Cântece pentru copii, Fără soare, Cântecele şi dansurile morţii) şi piese corale.

Suita "Tablouri dintr-o expoziţie" se regăseşte printre referinţele repertoriale de mare virtuozitate interpretativă. Se ştie că Musorgski a fost un reprezentant de marcă al naţionalismului rus, atrăgându-l în mod deosebit folclorul muzical, în mai mare măsură decât ornamentaţiile stilistice grandioase preferate de cercurile snoabe ale aristocraţiei. Aşa cum preciza Ceaikovski, îi plăcea „ceea ce este aspru, grosier, fără urmă de poleială". Cariera profesională a compozitorului a debutat în domeniul militar, însă rigiditatea vieţii de ofiţer l-a determinat să aprofundeze studiul muzicii, preferând să se întreţină financiar ca funcţionar civil. Numai că nici stereotipia birocratică a vieţii de provincie nu l-a satisfăcut sufleteşte, o parte din creaţiile sale fiind marcate de ideologia seacă pe care a asimilat-o împotriva voinţei sale, deşi nu a încetat să caute cu ardoare adevărul în artă, iniţiind un stil componsitic original, purificat de orice artificii specifice manierismului.

Viktor Hartmann se număra printre prietenii apropiaţi ai compozitorului, împărtăşind aceleaşi idealuri artistice în domeniile arhitecturii, picturii şi muzicii. Când Hartmann a murit subit, la vârsta de 39 de ani, Musorgski a fost devastat. Cu o muşcătoare amărăciune, acesta nota: „Cum este posibil ca un câine, un cal, un şobolan să supravieţuiască, iar o fiinţă ca Hartmann să moară?" Din fericire, la scurt timp după tragicul eveniment, compozitorul a acceptat să se consoleze, în anul ce a urmat decesului prietenului său drag, criticul muzical Stasov

pregătind o expoziţie comemorativă în care se regăseau expuse 400 dintre lucrările lui V. Hartmann, inclusiv schiţe, acuarele şi desene pentru costume de scenă.

Compozitorul a fost adânc impresionat şi, inspirat de tematica lucrărilor expuse, a început imediat să lucreze la o suită de piese pentru pian dedicate organizatorului expoziţiei. Astfel, el a decis să realizeze o evocare muzicală într-un stil original: în loc să redea ilustraţii descriptive care ar fi trunchiat şi deformat realitatea, intră el însuşi în scenă - în ipostaza de amator de artă în căutare de senzaţii pe care i le procură tablourile unul după celălalt, lăsându-se legănat de amintirea imediată a fiecăruia dintre ele.

Lucrarea a dobândit o faimă mondială şi a făcut de mai multe ori obiectul transpunerii orchestrale; cea mai reuşită variantă îi aparţine lui Ravel, al cărui geniu în domeniul instrumentaţiei a reuşit să schimbe atmosfera piesei prin amplificarea masei orchestrale şi coloristica extraordinară. În acest sens, Ravel a folosit o bogată paletă de mijloace instrumentale, în partitură figurând două flaute şi flautul piccolo, trei oboaie, două clarinete şi un clarinet bas, două fagoturi şi un contrafagot, un saxofon, patru corni,

trei trompete, trei tromboane şi o tubă, grupul corzilor, pian şi diferite instrumente de percuţie. Ravel a finalizat versiunea orchestrală a Tablourilor dintr-o expoziţie în anul 1922, răspunzând solicitării contrabasistului, dirijorului şi compozitorului rus Serghei Aleksandrovici Kuseviţki. Tot din anul 1922 rezidă o altă versiune orchestrală integrală pentru lucrare, definitivată în Finlanda de dirijorul şi violonistul de origine slovenă Leo Funtek.

Însă prima versiune orchestrală a Tablourilor i se datorează mai puţin cunoscutului compozitor şi dirijor Mihail Tuşmalov (1861 - 1896). Versiunea lui, a cărei primă audiţie a avut loc în anul 1891 (posibil chiar mai devreme, în anul 1886, când Tuşmalov era studentul lui Rimski-Korsakov) nu includea toate părţile suitei, regăsindu-se prezentate doar şapte din cele zece compuse de Musorgski.

Suita debutează cu o strălucitoare mişcare recurentă (Promenadă), ce intersectează leitmotivic desfăşurarea celorlalte momente (fragmente picturale), constituindu-se ca un intermezzo pentru delimitarea tematică a tablourilor. Alternanţa metrică 6/4 şi 5/4 sugerează imaginea unui iubitor de artă ce zăboveşte în faţa picturilor pe care le admiră şi le analizează în detaliu, parcurgând în reculegere sălile muzeului. Melodia are rezonanţe specific ruseşti şi un caracter vocal pronunţat.

Tablourile ce se succed reprezintă fiecare: un pitic desenat sub forma unui spărgător de nuci, păşind stângaci pe picioarele sale diforme; conţinutul fantastic este admirabil reliefat de Musorgski printr-o melodică şi ritmică adecvate:

Contrastant este cel de-al doilea tablou, Il vecchio Castello (Vechiul castel), ce excelează prin melodia sa evocatoare de factură romantică, conturând imaginea unui trubadur însingurat ce-şi intonează cântecul nostalgic.

Al treilea tablou, Tuileries. Dispute d'enfants après jeux (Tuileries. Ceartă dintre copii după joc) revine la ritmul alert şi la o linie melodică mai capricioasă, în concordanţă cu programul propus.

Următorul tablou, Bydlo (Carul polonez), se desfăşoară într-o treptată creştere şi descreştere a sonorităţii, ce sugerează apropierea şi depărtarea unui car primitiv polonez.

De un farmec aparte este tabloul al cincilea, Ballet des poussins dans leur coques (Baletul puişorilor de puf în găoacea lor) - un splendid scherzo atât în formă, cât şi în conţinut: Schiţa pentru coregrafia baletului Trilby (pe muzica lui Julius Gerber), din care s-a inspirat compozitorul pentru Baletul puişorilor de puf).
Tabloul al şaselea, Deux juifs, l'un riche et l'autre pauvre (Doi evrei, unul bogat şi celălalt sărac), prezintă din nou o scenă din viaţa oamenilor, mai precis o dispută dintre alţi doi evrei polonezi, unul arogant şi vanitos, celălalt prezentat în contrast, sărman şi zdrenţăros, pentru ca următorul tablou, Limoges, le marché. La grande nouvelle (Limoges, piaţa. Marea veste), să aprofundeze problematica vieţii cotidiene, prezentând satiric aspecte din piaţa din Limoges (femei excentrice şi negustori în piaţa aglomerată).

Tabloul al optulea, Catacombae (Sepulcrum Romanum). Cum mortuis in lingua mortua - Catacombe (Mormânt roman). Cu morţii, într-o limbă moartă este inspirat dintr-o acuarelă a lui V. Hartmann, înfăţişând pe pictor însoţit de un prieten şi de o călăuză, în timpul vizitării străvechilor morminte romane din catacombele Parisului.

În tabloul al nouălea, La cabane sur de pattes de poule. Baba Jaga (Căsuţa pe picioare de găină. Baba Iaga), revine atmosfera fantastică ce redă casa grotescă a unei vrăjitoare respingătoare, Baba Iaga (motiv folcloric de largă circulaţie în basmele ruseşti):

Ultimul tablou, La grande porte de Kiev (Marea poartă a Kievului), conduce, prin sonorităţile sale impunătoare, la un final impresionant, dominat de masivitatea şi amploarea armoniilor. Subtitlul ultimului "tablou" cuprins în expoziţie mai este cunoscut şi sub denumirea de Poarta eroilor din Kiev. Referindu-se la semnificaţia istorică a impozantului monument architectonic, Stasov mărturisea: "Schiţa lui Hartmann reprezenta planul construirii porţilor oraşului Kiev, în vechiul stil masiv rusesc, încununate, într-un mod impresionant, de blazonul Romanovilor." Din păcate, schiţa lui V. Hartmann nu s-a materializat niciodată, prin monumentala poartă (dedicată Ţarului Alexandru al II-lea), dorindu-se a se comemora ziua de 4 aprilie 1866, când acesta a reuşit să scape ca prin minune dintr-un complot de asasinare urzit împotriva sa.

CRISTIAN MANDEAL

Cristian Mandeal, permanent conductor of the Romanian Youth Orchestra, studied piano, composition, and conducting in Braşov and Bucharest, and subsequently attended master classes with Herbert von Karajan in Berlin and Sergiu Celibidache in Munich. He has collaborated with prestigious orchestras worldwide, with renowned soloists, and with youth orchestras (conducting summer courses and teaching master classes).

Cristian Mandeal has conducted in 32 countries and in 25 world capitals. His career began with the orchestras of Târgu Mureș, Cluj-Napoca, and Bucharest.

From 1991 to 2009, he served as General Director of the "George Enescu" Philharmonic, and from 1998 to 2008 he was Artistic Director of the Euskadi Symphony Orchestra in Spain.

Until 2002, he was Artistic Director of the Haifa Symphony Orchestra in Israel, and until 2003 he was Resident Conductor of the Haydn Orchestra of Bolzano and Trento in Italy.

Beginning in 2005, he became Principal Guest Conductor of the Hallé Orchestra in Manchester.

He was Artistic Director of the "George Enescu" International Festival and Competition in the 2001 and 2003 editions. He has conducted ballet as well as Verdi's opera Stiffelio at the Vienna State Opera. He has made numerous recordings on LPs and CDs of opera, symphonic, and film music. He has also recorded Brahms symphonies and vocal-symphonic works on nine CDs, as well as the complete works (symphonies, suites, concertante pieces, and chamber works) of George Enescu with the Bucharest Philharmonic for Arte Nova. For Claves, he recorded works by Arambarri, Sorozabal, and Aita Donostia, as well as Basque music, on four CDs with the Euskadi Symphony Orchestra.

Cristian Mandeal is a promoter of Enescu's music, with a special place held by the masterpiece Oedipe, which he conducted at the Bucharest National Opera, at the Deutsche Oper Berlin, and in concert-opera version at the Edinburgh International Festival, 2002 edition.

In January 2005, in Cagliari, he conducted the Italian premiere and the first seven performances of the same Enescian masterpiece.

REMUS AZOIȚEI

Named by the British magazine The Strad as "an incurable virtuoso with fabulous soul and technique", violinist Remus Azoiţei made his debut at the age of 8 with the symphony orchestra from his hometown, Galați. After graduating from the Bucharest Conservatory in Daniel Podlovski's class, in 1995, Remus Azoiţei obtained a scholarship to the famous Juilliard School in New York, where he had the chance to study with Dorothy Delay and Itzhak Perlman, at the end of his training obtaining the title of Master of Music. Over time he also benefited from the guidance of the violinist Bujor Prelipcean.

Remus Azoiţei has performed in prestigious halls such as Carnegie Hall in New York, Concertgebouw Amsterdam, Salle Cortot Paris, Konzerthaus Berlin, St Martin-in-the-Fields and Wigmore Hall in London, Teatro La Fenice Venice, Auditorio Nacional Madrid or Konzerthaus Vienna, also appearing in music festivals in Tokyo, Cambridge, London, Berlin, Heidelberg and Santander, among others. He collaborated with renowned artists including Lawrence Foster, David Geringas, Gérard Caussé, Michael Sanderling or Adrian Brendel, being also a soloist of prestigious ensembles such as Vienna Kammer Orchester, Berlin Kammer Orchester, Orchestre Nationale de Belgique, Philharmonic Chamber Orchestra of London or Orchestre Philharmonique de Radio France. In 2005, he performed Bach's Double Concerto with violinist Nigel Kennedy at the George Enescu International Festival, a concert picked up by 19 radio and television stations in Europe, including the BBC, Arte and Mezzo. On the occasion of his debut at the famous Wigmore Hall in London, the Sunday Express newspaper wrote that "he played an unforgettable concert in front of an overfull Wigmore hall and brought the audience to their feet. Here is an exceptional musician."

Remus Azoiței recorded the world premiere of the complete works for violin and piano by George Enescu together with pianist Eduard Stan, for the Hanssler record label in Germany. Commenting on this achievement, the British magazine The Strad says that "Azoitei has all the assets: marked sensitivity, sweetness of sound (but not sugary) and a huge color palette and dynamics", while the publication Gramophone describes "The refined and vibrant style of Remus Azoiței... a distinct performer who combines temperament, mastery and elegance of execution in a very special way". In 2009 he held a tour of 15 concerts in the capitals of Europe, Washington DC and New York together with the pianist Eduard Stan. After his debut in the American capital, the newspaper Washington Post notes: "Azoitei sings with fluent melodic sensibility and brilliant technique." In 2014, Remus made another CD for Chandos, together with the Schubert Ensemble group, a disc praised at great length in the international press.

In 2001, Remus Azoiței was appointed violin professor of the Royal Academy of Music in London, at that time also being the youngest violin professor in the entire 200-year history of the Academy. In 2007, he founded the Enescu Society in London, being one of the founding members as well as its artistic director, a position he still holds. In 2005, he was decorated by the President of Romania with the title of Officer of the Order of Cultural Merit, and in May 2013, King Mihai of Romania named him an officer of the "Crown of Romania" order. In 2016, he was chosen as the winner of the "People of the Time" National Contest, which annually celebrates personalities of Romanian life from the country and from the diaspora; he is also the winner of the "Constantin Brancoveanu" Grand Prize in the field of Arts, in 2017.

Remus Azoiței plays on a Niccolo Gagliano violin, created in 1750.

In 2019 he gave concerts at Carnegie Hall in New York and the Kennedy Center in Washington DC, among many other European appearances. He was the soloist of the Vienna Chamber Orchestra at the Enescu Festival, 2021 edition.

GEORGE ENESCU (1881 - 1955)

George Enescu wrote his Suite No. 1 in C major for orchestra in 1902, dedicating it to the illustrious French composer Camille Saint-Saëns. Since its first performance (Bucharest, 8 March 1903), the work has drawn great interest in the international musical world and has enjoyed constant success with audiences.

Conceived with remarkable mastery in the handling and interweaving of voices, Suite No. 1 has established itself as an unsurpassed model of melodic inspiration, fusing into its substance intonations and inflections specific to Romanian folklore.

Of the Suite's four movements, the famous Prelude in Unison stands out as a singular phenomenon in world musical literature. Written for string instruments (without double bass), the Prelude unfolds in a calm tempo (Modérément), highlighting undulating melodic contours. Three distinct motifs assert their individuality, and they also form the melodic essence of the Suite, in the spirit of a well-tempered cyclic principle.

CIPRIAN PORUMBESCU (1853 - 1883)

Ciprian Porumbescu was born in 1853 in Stupca (Suceava County). At the age of four he already showed clear signs of artistic precocity. Deeply sensitive, he was captivated by the soft, delicate sounds of the violin, the instrument that would make him famous. After hearing the village fiddler of the time, little Ciprian begged his parents to buy him a violin. He was introduced to the instrument he loved so dearly by Carol Miculi, a professor at the Lviv Conservatory and a disciple of Fr. Chopin. Ciprian Porumbescu was also a student of Anton Bruckner at the Vienna Conservatory between 1879 and 1881. A brilliant representative of the romantic patriot type and a complex, versatile talent, in adolescence Porumbescu wrote poems and deepened his study of the Romanian language and literature, showing a marked interest in folklore research.

The Ballad for violin and orchestra was completed on 21 October 1880, after only seven days of intense work. Ciprian Porumbescu had withdrawn to the patriarchal quiet of his parents'

home, enjoying the pastoral beauty of the idyllic landscapes and devoting his time to unhurried meditation. A poetic, nostalgic nature of rare emotional sensitivity, he composed the music of the Ballad revealing a stirring sincerity and purity of feeling, expressing his emotions in the most authentic way possible. These traits are evident to any Romanian, as well as to anyone from abroad who listens to the work. Springing from a feeling of immemorial sadness, the Ballad represents a metamorphosis of everything Romanian (the doina, the song and the old folk dance), and has established itself among the reference works of Romanian culture.

The work opens in the usual style of the doina of sorrow, with a recitative made up of a few melodic fragments. This opening is the foundation on which the whole sonic edifice of the Ballad will rise, through all the subsequent transformations and developments of the initial melody. In terms of structure, the work can be divided into three parts, based on the slow – fast – slow principle. The first part (slow) contains three thematic motifs in the spirit of the folk doina, similar to one another and presented in the melancholy key of E minor. The second part begins with a more animated, more cheerful passage, in which, however, plaintive calls of longing (dor) still pulse (key of E major). Then, over this passage, a descending doina melody in a minor key is superimposed. The fast section returns, this time in a minor key, before the descending doina melody is heard again. The opening fragment of the work is then repeated (in the third section), before the solo violin, accompanied by cellos and horn, evokes the heart-rending doina melody for the last time.

On 6 June 1883, in Stupca, Ciprian Porumbescu died at the tender age of 29, felled by illness, yet carrying in his heart everything that was most precious to him: his music and his country. During his short life he composed over 250 works; "Crai Nou," "Tricolorul," "Pe-al nostru steag," "Rapsodia română," "Cântec de primăvară" and the Ballad for violin deserve mention, among many others. The Romanian people will honor Ciprian Porumbescu forever, and perhaps one day he will be better known and appreciated in other countries as a composer of major importance.

PABLO DE SARASATE (1844 - 1908)

Born in Pamplona, the Spanish violinist Pablo de Sarasate studied at the Paris Conservatoire with Alard and Reber. He was considered one of the leading performers of his era, earning great fame through concerts given across Europe and in both Americas. The extraordinary facility of his playing, the purity of his tone and his interpretive art, of a rarely encountered bravura, enchanted music lovers for over half a century.

Some works that later became famous were written especially for him: Lalo's first violin concerto and Symphonie espagnole, and Bruch's second violin concerto.

Sarasate became known to the wider public through his many compositions: romances, fantasies, and transcriptions of folk songs and dances, often performed on the two superb Stradivarius violins that he owned.

The Carmen Fantasy, Op. 25, is a transposition for violin and orchestra of several famous themes from Bizet's opera of the same name. Structured in five parts, the work presents adaptations, with brilliant solo passages, of Spanish dances: the Aragonaise, habanera, seguidilla and gypsy dance.

MODEST PETROVICI MUSORGSKI (1839 - 1881)

Born in Karevo, Mussorgsky attended military school becoming an officer. Music fascinated him as a small child, studying first with his mother, then as a self-taught; moreover, his first composition (The Guard Officer's Polka) confirms hisgreat talent. Successive meetings with Dargomâjski, Balakirev and Stasov led him to give up his military career (1859) and devote himself to music, becoming the most prominent composer of the Group of Five. His creation, of undisputed originality, includes works (Marriage, Boris Godunov, Hovanscina, The Sorocinsk Fair), the symphonic poem "A night on the bald mountain", various piano pieces (including the famous Suite "Pictures at an Exhibition"), lieder (the cycles Songs for children, No sun, Songs and dances of death) and choral pieces.

The suite "Pictures at an exhibition" is among the repertory references of great interpretative virtuosity. It is known that Mussorgsky was a brand representative of Russian nationalism, particularly attracted to musical folklore, to a greater extent than the grandiose stylistic ornamentation favored by the snobbish circles of the aristocracy. As Tchaikovsky stated, he liked "what is rough, coarse, without a trace of polish". The composer's professional career began in the military field, but the rigidity of the life of an officer led him to deepen his study of music, preferring to support himself financially as a civil servant. However, even the bureaucratic stereotype of provincial life did not satisfy him soulfully, some of his creations were marked by the dry ideology that he assimilated against his will, although he never stopped searching ardently for the truth in art, initiating an original compositional style, purified from any tricks specific to mannerism.

Viktor Hartmann was among the composer's close friends, sharing the same artistic ideals in the fields of architecture, painting and music. When Hartmann died suddenly at the age of 39, Mussorgsky was devastated. With bitterness, he noted: "How is it possible for a dog, a horse, a rat to survive, and a being like Hartmann to die?" Fortunately, shortly after the tragic event, the composer agreed to console himself, in the year following the death of his dear friend, the music critic Stasov preparing a commemorative exhibition in which 400 of V. Hartmann's works were exhibited, including sketches, watercolors and drawings for stage costumes.

The composer was deeply impressed and, inspired by the theme of the exhibited works, immediately began working on a suite of piano pieces dedicated to the organizer of the exhibition. Thus, he decided to create a musical evocation in an original style: instead of rendering descriptive illustrations that would have truncated and distorted reality, he enters the scene himself - in the pose of an art lover in search of sensations that the paintings offers one after the other, letting himself be swayed by the immediate memory of each of them.

The work has gained worldwide fame and has been the object of orchestral transposition several times; the most successful version belongs to Ravel, whose genius in the field of instrumentation managed to change the atmosphere of the piece by amplifying the orchestral mass and extraordinary coloring. In this sense, Ravel used a rich palette of instrumental means, in the score there are two flutes and the piccolo flute, three oboes, two clarinets and a bass clarinet, two bassoons and a contrabassoon, a saxophone, four horns, three trumpets, three trombones and a tuba, string group, piano and various percussion instruments. Ravel completed the orchestral version of Pictures from an Exhibition in 1922, responding to the request of the Russian double bassist, conductor and composer Sergei Aleksandrovich Kusevitsky. Also, from 1922, there is another complete orchestral version for the work, finalized in Finland by the conductor and violinist of Slovenian origin Leo Funtek.

But the first orchestral version of the Pictures is due to the lesser-known composer and conductor Mihail Tuşmalov (1861 - 1896). His version, whose first audition took place in 1891 (possibly even earlier, in 1886, when Tuşmalov was a student of Rimsky-Korsakov), did not include all the parts of the suite, only seven of the ten composed by Mussorgsky.

The suite begins with a brilliant recurring movement (Promenade), which intersects the unfolding of the other moments (pictorial fragments), constituting itself as an

intermezzo for the thematic delimitation of the paintings. The metrical alternation 6/4 and 5/4 suggests the image of an art lover who lingers in front of the paintings that he admires and analyzes in detail, walking in silence through the halls of the museum. The melody has specific Russian resonances and a pronounced vocal character.

The successive paintings represent, each: a gnome drawn in the form of a nutcracker, walking clumsily on his misshapen legs; the fantastic content is admirably highlighted by Mussorgsky through an appropriate melody and rhythm:

Contrasting is the second painting, Il vecchio Castello (The Old Castle), which excels with its evocative romantic melody, outlining the image of a lonely troubadour singing his nostalgic song.

The third painting, Tuileries. Dispute d'enfants après jeux (Tuileries. Children's Quarrel after Games) returns to the alert rhythm and to a more capricious melodic line, in accordance with the proposed program.

The next painting, Bydlo (Cattle), takes place in a gradual increase and decrease of sonority, which suggests the approach and distance of a primitive Polish chariot.

Of particular charm is the fifth tableau, Ballet des poussins dans leur coques (Ballet of the Unhatched Chicks in Their Shells) - a splendid scherzo both in form and content: the sketch for the choreography of the ballet Trilby (to the music of Julius Gerber), from which the composer for the Ballet of the Unhatched Chicks was inspired.

The sixth painting, Deux juifs, l'un riche et l'autre pauvre (Two Jews, one rich and the other poor), again presents a scene from people's lives, more precisely a dispute between two Polish Jews, one arrogant and conceited , the other presented in contrast, poor and ragged, because the next painting, Limoges, le marché. La grande nouvelle (Limoges, the market. The big news), to delve into the issues of everyday life, satirically presenting aspects of the market in Limoges (eccentric women and merchants in the crowded market).

The eighth painting, Catacombs (Sepulcrum Romanum). Cum mortuis in lingua mortua - Catacombs (Roman Tomb). With the dead in a dead language is inspired by a watercolor by V. Hartmann, depicting the painter accompanied by a friend and a guide, while visiting the ancient Roman tombs in the catacombs of Paris.

In the ninth painting, La cabane sur de pattes de poule. Baba Yaga (The hut on Fowl's Legs. Baba Iaga), returns to the fantastic atmosphere that reproduces the grotesque house of a repulsive witch, Baba Iaga (folkloric motif widely circulated in Russian fairy tales):

The last painting, La grande porte de Kiev (The Great Gate of Kiev), leads, through its imposing sonorities, to an impressive finale, dominated by the massiveness and breadth of the harmonies. The subtitle of the last "painting" included in the exhibition is also known as the Gate of Heroes from Kiev. Referring to the historical significance of the imposing architectonic monument, Stasov testified: "Hartmann's sketch represented the plan for the construction of the gates of the city of Kiev, in the old massive Russian style, crowned, in an impressive way, by the coat of arms of the Romanovs." Unfortunately, V. Hartmann's sketch never materialized, through the monumental gate (dedicated to Tsar Alexander II), wanting to commemorate the day of April 4, 1866, when he managed to miraculously escape from a assassination plot hatched against him.

DISTRIBUȚIE ORCHESTRĂ

/ 20 noiembrie 2026

Vioara I
Gabriel NIȚĂ
concertmaestru
Dan PREDOI
Steliana BORDEIANU
șef partidă
Geo FABIAN
Pompilia POPESCU
Cristina LEOVEANU
Cătălina SAVU
Cătălin SASU
Valentin ILIUȚĂ
Darius MELENCOVICI
Ștefana ZAHARIA

Vioara a-II-a
Simona PETRENCU
solist instrumentist
Roxana ILIUȚĂ
șef partidă
Cristina PÎRLEA
Iuliana PREDOI
Adrian BADEA
Alin ROMAN
Laura MORARU
Valeriu EFREM
Marian ROMAN
Iulian STAN

Violă
Titu CURTEANU
Dorina RADOSAVLEVICI
Andreea CĂPĂȚÂNĂ
Rebeca TĂNASIE
Mariana MORARU
Nicoleta GHEORGHICEANU *
Andreea ODINĂ *
Alesia BRAINAȘ *

Violoncel
Ionuț VOINEA
solist instrumentist
Maryia POPOVA
Raluca PESCLEVEI
Elvis CIUCULESCU
șef partidă
Ruxandra HALIȚCHI
Marius VASILESCU

Contrabas
Ion BIROVESCU
solist instrumentist
Radu RUSOIU
Traian BADEA
Ciprian CÎTU

Flaut
Ciprian ION
solist instrumentist
Yurii TOVARNYTSKYI
Daria PETRE

Oboi
Liviu FĂRCAȘ
solist instrumentist
Constanța SCLIFOS
solist instrumentist
Miruna OLTEI *

Clarinet
Bogdan UȚĂ
solist instrumentist
Eugen DUMINICĂ
solist instrumentist
Liviu CHISĂR
Nicușor ȘERBAN

Fagot
Mihail TCACI
solist instrumentist
Daniela STATKOVA
Lacezar PAVLOV

Corn
Cezar FLOREA
Gilbert NEGOIȚĂ
Roxana BUȘCĂ
Daniel ȚÎRLOAICA

Trompetă
Dorinel MĂCIUCĂ
solist instrumentist
David COTOI
solist instrumentist
Cătălin CODIȚOIU
Dumitru STĂNESCU

Trombon
Alexandru AOLĂRIȚI
solist instrumentist
Alexandru ȚAPEȘ
Radu CLIPA

Tubă
George HĂIDĂUȚU
solist instrumentist
Daniel LUCA *

Timpani
Sorin SĂCEANU
solist instrumentist

Percuție
Florin DAVIȚOIU
Anna TOVARNYTSKA
Alexandru COADĂ
Emanoil CHELARU
Daniel CEMÂRTAN *

Harpă
Cristina MUNTEANU

Pian
Corina STĂNESCU

" * " - colaborator

CM53
FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
CRAIOVA MUZICALĂ
FILARMONICA OLTENIA CRAIOVA
13.11 - 17.12 2026
24 NOIEMBRIE
Recital vioară-pian
ORA 19:00
VALENTIN ȘERBAN vioară
MIHAI DIACONESCU pian
LUDWIG VAN BEETHOVEN: Sonata nr. 5 în Fa major pentru vioară și pian, op. 24, „Primăvara”
PIOTR ILICI CEAIKOVSKI: Souvenir d’un lieu cher, op. 42
LUDWIG VAN BEETHOVEN: Sonata nr. 9 în La major pentru vioară și pian, op. 47, „Kreutzer”
Filarmonica "Oltenia" Craiova
2026
Calea Unirii, nr. 16
Craiova, Dolj, România
Tel: 0251 414.698
secretariat@filarmonica-oltenia.ro
Filarmonica "Oltenia" este o instituție publică de concerte subvenționată de Primăria Craiova și Consiliul Local Municipal
Prețuri bilete: 40 lei;
15 lei (elevi, studenți, pensionari)
Biletele se găsesc la agenția Filarmonicii Oltenia și pe entertix.ro
Relații la telefon: 0251.414.698
Parteneri media
SPONSORI
ELECTROPUTEREMALL
REDUCERO
Autonom
SCAN ME
www.filarmonicaoltenia.ro
@filarmonicaoltenia craiova1947
filarmonicaoltenia craiova
olteniaphilharmonic
GRAFICA: DANIEL ENE

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
CRAIOVA MUZICALĂ
FILARMONICA OLTENIA CRAIOVA
13.11 - 17.12 2026
25 NOIEMBRIE
Concert coral a cappella
ORA 19:00
FLORIAN COSTEA dirijor
DIN CÂNTEC ÎN PIATRĂ
Reflexii corale dedicate lui Constantin Brâncuși
CORALA ACADEMICĂ A FILARMONICII OLTENIA
PAVEL ȘOPOV maestru de cor
SCAN ME
Filarmonica "Oltenia" Craiova
2026
Calea Unirii, nr. 16
Craiova, Dolj, România
Tel: 0251 414.698
secretariat@filarmonica-oltenia.ro
Filarmonica "Oltenia" este o instituție publică de concerte subvenționată de Primăria Craiova și Consiliul Local Municipal
Prețuri bilete: 40 lei;
15 lei (elevi, studenți, pensionari)
Biletele se găsesc la agenția Filarmonicii Oltenia și pe entertix.ro
Relații la telefon: 0251.414.698
Parteneri media
SPONSORI
ELECTROPUTEREMALL
REDUCERO
Autonom
www.filarmonicaoltenia.ro
@filarmonicaoltenia craiova1947
filarmonicaoltenia craiova
olteniaphilharmonic
GRAFICĂ: DANIEL ENE

SPONSORI

ELECTROPUTEREMALL

REDUCERO

Autonom

PARTENERI MEDIA

TVR CRAIOVA

Radio România Oltenia - Craiova

Radio România Cultural

Radio România Muzical

RADIO NOVA MIX ON LINE www.novamix.ro

oltenia 3/T/V

RADIO SUD 97.4 FM

7tv

GAZETA de SUD

Jurnal de Craiova

DISCOVER DOLJ&CRAIOVA

Craiova Live.ro

revista MOZAICUL

Jurnalul Olteniei

ABLOG ASOCIAȚIA BLOGGERILOR OLTENI

TOP SECRET

2026

Caiet-program realizat de Radu Jianu
Traducere text: Cosmina Titea
GRAFICĂ: DANIEL ENE